

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predel 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.



Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 17

Sobota, 2. marca 1935

Leto X

Vloga Rusije v mednarodni politiki

V mednarodnem političnem življenju stojita po konferencah v Rimu v ospredju vprašanja vzhodnega in srednjeevropskega pakta, ki naj bi zagotovila meje in mir na vzhodu in jugovzhodu Evrope. Hitlerjevska Nemčija, ki ne odklanja takozvane letalske konvencije zato, da bi Anglijo oddvojila od Francije in Rusije, nikakor ni navdušena za ta dva pakta, ker si noče vezati rok napram Rusiji in jugovzhodu. Njena diplomatska igra, ki jo podpira Poljska, hoče napraviti razdor med Francijo in njenimi vzhodnimi zavezniki, da bi mogla potem s pomočjo Poljske in Japonske prosto operirati proti osamljeni sovjetski uniji, istočasno bi pa dobila proste roke proti državam male antante in balkanskega sporazuma. Tako je danes pri obravnavanju vzhodnega in srednjeevropskega pakta težišče situacije v odnosajih do Rusije.

Ako se govori danes o priznanju in o zvezah z Rusijo, ni to nobeno absolutno govorjenje, ker gre tu za dva bloka: za blok, ki hoče zagotoviti svetovni mir, proti fašistovskemu bloku, ki se igra z vojno.

Jugoslavija je najvažnejša država v mali antanti in na Balkanu in njeni zunanjosti politika je velikega pomena za evropski mir, s tem pa v prvih vrstih tudi za domače razmere. Državljanji se morejo le tedaj povsem posvetiti ureditvi notranjih gospodarskih, političnih in kulturnih razmer, ako jih ne ogroža vojna.

Zato naš volivni proglaš, ki daje glavne smernice vsemu življenju, kako naj bi se razvijalo v interesu ogromne večine našega delovnega prebivalstva, zahteva, da se naša zunanjosti politika vodi edino-le tako, da bo skrbela za svetovni mir in se zatirala vsaka nevarnost fašistovskih pustolovščin in vojne. Zato zahtevamo v svojem proglašu predvsem »popolno priznanje sovjetske Rusije in njeni sodelovanje v organiziranju miru in gospodarskega sodelovanja.« To je ena najvažnejših zunanjosti političnih zahtev, ker je najtesneje združena z bodočnostjo našega naroda. To zahtevo poudarjam jasno in konkretno edino-le mi. To ni slučajno; kajti kakor imamo le mi jasne smernice za ureditev srečne bodočnosti našega naroda doma, tako presojamo tudi zunanjosti politiko s stališča tistih, ki tvorijo jedro in cvet naroda. Vsi prijatelji miru na Balkanu in v Evropi bodo zato podprli našo listo delovnega ljudstva Jugoslavije!

Krvave obsodbe v Španiji

16 socialistov obsojenih na dosmrtno ječo

Pred vojnim sodiščem v Gijonu na Španskem se je dne 25. februarja zaključil proces zaradi upora proti 22 socialistom. Na dosmrtno ječo je bilo obsojenih 16 obtožencev in 120.000 peset globe. Trije obtoženci so bili obsojeni na tri leta ječe, trije pa oprišeni.

Vojno sodišče v Ovideju pa je obdilo dva obtoženca na dosmrtno ječe.

Vseh »nezadovoljnežev« pa reakcija s tem le ne bo potaknila po ječah.

Mi glasujemo za delavsko listo!

V teknu so priprave za postavitev naše socialistične delavsko-kmečke liste.

V najkrajšem času bodo postavljeni tudi kandidati, ki pa jih bodo odobrili zaupniki in volilci.

Naša lista se postavlja od spodaj navzgor, ne obratno.

Ne verujte torej listom, ki pišejo o naši listi in že imenujejo razne kandidate.

Pripravimo se, da bomo kot en mož glasovali za našo listo!

Delavci, lahko ste samozavestni!

Oglejte si dobro ta volivni boj, ki se razpleta pred nami! Zmagoslavno »Jutro« nima nobenega vpliva na politični razvoj: na »nacionalni fronti« se uveljavljajo sami osebni nasprotniki »Jutrovega« konzorcija. Gospodarji »Jutra« se zavedajo, da se morajo omejiti le na kriminalno kroniko in male oglase, ker sicer jim ugasne še »Jutro« samo, in s pritajeno jezo objavlja razne kandidature skreganih »priateljev«. Tolajšo se samo z enim: kakor so ti zdaj izdali nas, ki smo jih spravili na površje, tako bodo najbrže izdali tudi druge, ko bo njim slaba predla.

Mogočni in prehitro modri »Slovenec«, ki je do nedavnega na vse pretege hvalil predsednika vlade, se peča zdaj — s habsburškim in abešinskim vprašanjem, šef pa prepooveduje duhovnikom vmešavanje v volivni boj, ker vidi, da bo s tem zmanjšal blamažo klerusa.

Tako mogočne so se delali eni kot drugi, danes pa se hodijo ponujati na vse strani in se v nesreči tolažijo edino s tem, da prede slaba tako Knafjevi kakor Kopitarjevi ulici.

Oboji so neštetokrat tolažili svoje pristaše, da je marksizem mrtev. Pa glej sedaj! Marksisti so se prvi opredeli v novo nastalem političnem položaju in prvi izdali svoj proglaš, ki je brez vsakih fraz, in vsebuje samo konkretno življenjske zahteve ljudskih množic. Drugi še niso prišli iz kupčij in pogajanj nikamor naprej, po delavskih okrajih pa gre od moža do moža glas in poziv: Če hočemo rešiti delovno ljudstvo Jugoslavije, moramo temeljito prezračiti vso to zatočlost, moramo izvoliti svoje

predstavnike, ki bodo dali našemu narodu ne na novo pogrevanih fraz, temveč mu zagotovili življenje in svobodo. Med delavstvom je danes tak elan, taka sloga, taka trdna zavest, kot je še ne pomnimo.

Meščansko časopisje je moralno v tem tednu nejevoljno priznati veliko ojačanje socializma po vsem svetu: v Franciji in Angliji so dali temeljite lekcije klerikalcem in fašistom, v Švici so proti vsem drugim grupacijam dosegli skoro polovico vseh oddanih glasov — in tudi v Nemčiji se jasni nebo: najslavnejši angleški novinar W. Steed piše v »Tortnightly«: »Po vsej Nemčiji se opaža živa agitacija, ki jo vodi takozvana »socialistična akcija«. Ona ima milijone pristašev tudi med mladino, ki zelo tiho in vztrajno dela proti nacional-socializmu.«

Kapitalizem z vsemi svojimi pristaši je zbegan. Vidi, da se trajno ne more držati ne s pomočjo fašizma, ne klerikalizma. Delavski razred pa, preizkušen v bridkih ponižanjih preteklih let, vstaja, ne da bo zopet izpil kelih trpljenja, ampak da bo zmagal. — Mesec maj je mesec proletarskega vstajenja! 5. maj naj bo dan prve zmage delovnega ljudstva Jugoslavije!

Nasprotniki imajo pravico do malodušja. Za delavce pa velja baš nasprotno: z vsem pogumom je treba iti v volivni boj in zbrati okrog sebe tudi kmete, obrtnike in intelektualce! Ker delavstvo ne gre v ta boj samo z zahtevami, ki se tičejo industrijskega proletariata, ampak pozivajo v eno fronto vse protikapitalistične in protifašistične sile.

Številke obtožujejo Posledice kapitalistične krize

V današnji družbi imamo stvari, ki jih normalni človek težko ume. Odkod in zakaj imamo danes strahovite socialne pojave, ki mečejo vso pezo na delovne sloje in male stanove.

Vsekakor iz zanesljivega statističnega poročila »Pomožnega odpora« pri Društvu narodov, ki je pa nedvomno prejel tudi nepopolne podatke, ker vsaka država skriva socialno bedo, navajamo tele podatke:

»V minulem letu 1934 je umrlo od gladu okoli 2,400.000 ljudi in 1,200.000 jih je izvršilo samomor iz strahu pred gladom, oziroma zaradi socialne bede. Statistično je pa tudi gotovo, da je bilo v Ameriki in nekaterih evropskih državah ter v Avstraliji en milijon vagonov žita, 267

vagonov kave, 560 meterskih centrov sladkorja ter mnogo drugega blaga, mesa, mleka itd. uničenega, da niso padle visoke cene blagu.

Pojasnjevanje je nepotrebno.

Kongres nemške socialne demokracije na Čehoslovaškem

Nemška socialno-demokratična stranka bo imela svoj kongres dne 3. do 5. maja t. l. v Teplitz-Schönau.

Kongres bo manifestacija socialnopolitičnega dela. Stranka bo izpremenila svoj statut, da ga spravi v ožje sodelovanje s češkim soc.-dem. gibanjem, ki je prineslo delavstvu mnogo uspehov in ojačilo njega politično moč.

Širite naš list!

Izborni proglaši vlade g. Jevtića

Beograd, 26. II. Danas je kraljevska vlada izdala sljedeći izborni proglaš:

Jugosloveni! Po ustavnim propisima ove godine obnavlja se narodno predstavništvo: senat in narodna skupština. Dopunski izbori za senat več su izvršeni 3. februara a izbori za narodnu skupštino izvršiti će se 5. maja o. g. Jugoslavenski narod prema tome pozvan je da 5. maja jasno i odlučno kaže svoju riječ koja se tiče budučnosti Jugoslavije in naprečka cijele nacije. Naš ujedinjeni narod na svim stranama naše prostrane otadžbine mora biti do potpunosti svijestan velike odgovornosti, koja leži na njemu u ovome času južnoslavenske historije. Treba i ovom prilikom pokazati da će cijeli narod do posljednjega dana braniti i očuvati veliko djelo Tvorca Jugoslavije za koje je djelo On sa svoje strane prinoj najveću moguću žrtvu — Život Svoj. Smrt Vještoga Kralja Aleksandra I. Ujeđitelja pokazala nam je šta je naša najsvetija dužnost, kako prema Uzvišenom Nasledniku Njegovom tako i prema narodu i državi. Veliki Kralj poginuo je na braniku države i nacije. Stoga je dužnost svih sinova ove zemlje da stanu na taj isti branik i da obezbjeđe svetinju naše nacionalne budućnosti. Svako usticanje i svako odricanje u izvršenju te prve dužnosti bit će neizmerni nacionalni grijeh. Neka nitko ne pomisli da djelo narodnog ujedinjenja može i smije ma od koga i ma čime biti ugroženo ili oštećeno. Stoljeća stoje iza nas, stoljeća stoje ispred nas. More najbolje krvi je proliveno za Jugoslaviju i more krvi može biti još proliveno, ali Jugoslavija će ostati jedna, nedjeljiva i vječna. Jugoslaveni! Kraljina Jugoslavija predstavlja naši ostvareni nacionalni ideali u našoj nacionalnoj državi. Nacionalno jedinstvo i državna cjelina obezbjeđeni današnjim ustavnim poretkom neprikosnovena su načela umatršnjeg državnog života, koja snažno podiže jugoslavensku naciju na visinu jedne solidarne cjeline. To jedinstvo i ta cjelina stoje iznad svakoga pojedincu i iznad svake političke partije, kao opće narodno dobro i kao velika narodna tekovina. Ustav kraljevine Jugoslavije pruža sve mogućnosti za savremenu organizaciju i snažan razvoj nacionalnog, socijalnog, privrednog i kulturnog života našega naroda. Mi stoga moramo nastojati da se u duhu načela ustava potpuno i što prije trajno organizira cijelokupni državni i narodni život. U nacionalnom sjednjanju izmedju dva vijeka različita po političkim i socijalnim streljenjima mi moramo čuvajući svoju naciju imati trezvenu glavu za saščnost i bistvo oči za budućnost. U razboritom poštivanju prošlosti i svjetnih političkih predaja narodnih mi moramo odlučno odbaciti sve zablude, koje su nas razjedinali i koje su kočile napredak našem javnom i nacionalnom životu. Teška je i opasna zabluda svih onih koji misle da se naš državni život može vratiti na početnu godinu našeg državnog i narodnog ujedinjenja. Zablude je vjerovati da se može preskočiti unazad čitavo jedno pokolenje rodjeno i odraslo u ujedinjenoj Otadžbinu! — Zar je moguće bez opasnosti za samu naciju organizirati naš javni život po načelu iz prošloga vijeka ili na plemenskoj ili pokrajinskoj ili vjerskoj podjeli? Ne, to više nije moguće! Mi odajemo iskreno i duboko priznanje bivšim političkim partijama za sve korisne napore i za ve njihove historijske zasluge, ali savremeni narodni život i budućnost njegova traže od nas šire poglede i veće zamahne. Rastrojene i pokrajinski razvoje naše negdašnje političke partije ne mogu više osigurati zdrav i napredan javni život. To je danas uvjerenje svega našeg naroda. S tim uvjerenjem a za dobro i napredak domovine mi pozivamo sve Jugoslavene u istinsku službu Kralju i narodu, bez obzira na kojoj su se strani nalazili u našoj ranijoj političkoj podvojenosti. Mi hočemo da okupimo sve stvaralačke snage ove zemlje u jednu liniju, u jedan nalet za nacionalnu državu. Jugoslaveni! Nosilac zemaljske liste Bogoljub Jevtić, predsjednik ministarskog savjeta i ministar varniških poslova i svaki kandidati na njegovoj listi odlučni su protivnici svih separatističkih, federalističkih ili preveratničkih težnja. Na tom putu mi ćemo ustrajati do kraja, odlučno i neodstupivo. Kraljevska vlada kojoj je na čelu nosilac naše zemaljske liste izradila je cijelo svoj radni program i pristupila njegovom izvodjenju odlučno i brzo. Taj program obuhvata mnogobrojna pitanja od kajih ovise opstanak i sigurnost kako zemljoradnika tako i zanatlij, kako industrijalca tako i trgovca, kako radnika tako i činovnika. Ekonomika i finansijska pitanja su životna pitanja današnjice. Kraljevska vlada će njima posvetiti ajeve svoje staranje. Prve mjerje već su poduzete. One sadrže: smanjenje poreza, smanjenje taksa, smanjenje željezničkih tarifa, koncen-

traciju državnih i poludržavnih velikih novčanih ustanova v cilju bolje podjele kredita i jačeg opticanja kapitala, smanjenje kamatne stope kod državnih i privatnih banaka, odlaganje plaćanja i smanjenje kamata kod zemljoradničkih dugova, jednu milijardu dinara osiguranog kredita za velike javne radove, podizanje puteva i izgradnju željezničica. Osim ovih mjeru kraljevska vlada pristupiće izvođenju svog privrednog programa u cijelosti. Glavni cilj ovog programa jest oživjeti privredu i cijelokupnu radinost našeg naroda. Sadašnji naš privredni sistem treba bolje razumije, naprednije i pravičnije organizirati Poljoprivreda je osnovna našeg narodnog bogatstva. Od nje zavisi život najvećeg dijela našeg stanovništva i ona će stoga biti prva i glavna briga naših napora. Poljoprivredna kriza uzrok je opće privredne krize kod nas. Zavisnost i medjusobna povezanost poljoprivrede, industrije, trgovine i zanatstva stvaraju neophodnost da se što prije postigne ravnoteža u cijenama i življu prodaja proizvoda svih ovih grana radinosti. Naše privredno i radničko zakonodavstvo mi moramo korjenito popraviti. Seljaku i radniku kao i zanatljiji mora se osigurati opstanak i napredniji život. Sa njihovim podizanjem vezan je napredak i ostalih privrednih redova, o čijem razvoju moramo se isto tako brinuti. Zadrugarstvo je najbolji oblik seljakove organizirane privrede i života. Mi ćemo osigurati puni razvoj zemljoradničkog zadrugarstva, koje mora ostati politički vjerski i plemenski neutralno. Uredjenjem banovina kao samoupravnih jedinica na osnovi široke narodne samouprave i dekoncentracije vlasti naših državnih organizam upotpuniti će i ojačati svoje snage za sva ova naša skupna preguća a svim dijelovima narodnim omogućiti neposredno i sigurno staranje za njihov razvoj prema prilikama i potrebama njihovim. Osnova dobre uprave zahtjevaju primjeran rad u državnoj i samoupravnoj administraciji i stručno sposoban a nacionalno ispravan činovnički kader. Naš ustajni napor bit će upućen u tom pravcu. Dobre pravosudje je temelj svake dobro uređene države. Pravni porekla i zakonitost moraju biti u potpunosti osigurani. Opća i teška kriza nije samo u socijalnom i privrednom životu našem. Pometenost i zlo u savremenom društvu teško se osjećaju osobito u moralnom pogledu. Narodno prosvjećivanje, kulturno, moralno i fizičko podizanje cijelog našega naroda bit će sveta dužnost naša. Jugoslaveni! Sedam odina će proteći dok naš ljubljeni Mladi Kralj naslijednik velike jugoslavenske baštine, koju je ostavio Njegov Veliki Otac ispunil Svoje Kraljevsko punoljetstvo i uzme Kraljevsku vlast u svoje ruke. U tom cijelom vremenu više nego ikada svi napor i sva snaga cijelog naroda moraju ići jednom jedinom cilju: potpunoj unutrašnjoj konsolidaciji nacionalnoj i političkoj naše države, općem blagostanju i napretku cijelog naroda i osiguranju velikih državnih i međunarodnih zadataka kraljevine Jugoslavije. Svetinja ovog zadatka i teret njegovog izvršenja leže na svijesti cijelokupnog jugoslavenskog naroda. Danas je više nego ikada u našoj historiji potreba nacionalne slike osnov i bitni element za miran razvoj našeg narodnog života i osiguranje naše državne i nacionalne budućnosti. Zavjet, koji dugujemo Velikom Kralju Mučeniku, da ćemo čuvati i očuvati Jugoslaviju, može biti ostvaren samo tako da jugoslavenski narod u svojoj najdubljoj svijest bude uvjeren da se i kao pojedinac i kao cjelina dužan i sebi i svom životu i svojoj slobodi da čuva veliko djelo početo od Nemanjića i Tomislava pa kroz vjekovne žrtve i napore dovršeno najvećim Karadjordjevićem. Potrebno je da željezna volja i čelična odlučnost zavlada svim srcima svih sinova ove zemlje u potpunom uvjerenju da Jugoslavija mora biti sačuvana za dobro, za mir i za slobodu našeg naroda ali i za opće dobro i za opći mir. Ne podleći, ne sustati, ne zastati danas je najveći zakon našeg nacionalnog opstanka, naše slobode, naše državne nezavisnosti, jedinstva i tu cijelu Jugoslaviju sa uprtim očima u vrhove Oplence mora stati kao jedan čovjek. Samo tako mi ćemo moći u nepokolebitivoj slozi i velikom narodnom zamahu sačuvati ovu dragocjenu tekovinu naroda i njegovog Velikog Vodje Kralja Viteza. Samo tako mi ćemo uspijeti da Jugoslaviju načinimo unutra zdravom, srednjem i snažnom a spolja poštovanom i od svakoga

Srednji stan in socializem

Angleška organizacija zdravnikov v vrstah delavske organizacije

Na veliki londonski manifestaciji delavske stranke je Morrisson pozdravil, da tudi angleški srednji stan, kakor so pokazale zadnje londonske občinske volitve, prihaja na pot socializma. Da izvojujemo bodočo odločilno volilno zmago, bomo posvetili vse svoje sile.

razširiti pametne socialistične izobrazbe med množicami.

V Angliji je, v nasprotju z mnogimi evropskimi državami, zlasti po vojni, število, gospodarska sila in vpliv srednjemu stanu pripadajočih razredov in zaposlencev (nameščenci, svobodni poklici, pa tudi strokovni delavci) presenetljivo naglo porasel, kar je v navideznem nasprotju z nekaterimi Marxovimi mnenji, zlasti na evropski celini. Tam si je znal pridobiti srednji stan v vseh poklicih, v trgovini in industriji, vplivnejo in trdnejšo pozicijo v mnogih področjih. Zaraditega so postali obenem samostojnejši in sprejemljivejši za obrambo svojih pravih interesov ter s tem

važen nov faktor v politiki.

Široki prosveti dostopni angleški srednji stan je polagoma spoznal, da utegne njega skrbi in bedo odpraviti le napredna stranka, ne konzervativci in ne liberalci. Iz tega spoznanja je srednji stan volil v Londonu delavsko stranko, razentega je pa prav te dni glavni odbor strokovne delavske zveze odobril pristop pomembnega zdravniškega društva v Londonu, ki šteje nekaj tisoč članov.

Pristop te organizacije delavskega strokovnemu gibanju najjasneje dokazuje, da je srednji stan v Angliji prišel do pameti. Sklep zdravniške organizacije je popolnoma v soglasju z drugim »boljšim« proletarijatom, ki se tudi nagiba k socializmu. Pričakovati je, da bodo tudi druge neorganizirane panege angleškega srednjega stanu sledile društvu zdravnikov. Politična združitev ročnih in duhovnih delavcev angleških srednjih stanov na podlagi socialnega čuta skupnosti, ni več sanj. Ni več daleč nje uresničenje, ker je že v velikih obrisih te pričetek.

Doma in po svetu

Naravstvenost in značajnost. Neki slovenski list, katerega somišljeniki se najbrže ne udeleže volitev v narodno skupščino, je napisal »zgrevan« članek o škodljivi nenaravnosti in neznačajnosti v političnem in javnem življenju. List ima precej prav. Ljudje begajo iz stranke v stranko, menjavajo naziranja in načela še hitreje kakor srajco. O to so grde stvari! Od enih so grde, ker kupujejo pristaše s protekcijo, od enih, ker terorizirajo preproste poštene ljudi, da se prodajajo. Tudi od drugih ni lepo, če se prodajajo kakor prostitutke po cestah, čeprav so mnogokrat krušno prisiljeni k temu. S tem se človeštvo demoralizira. Tu ima torej list popolnoma prav. Toda, kdo uvaja to nenaravnost in neznačajnost? Ali ne tisti, ki sovražijo delavstvo in mu odrekajo vse pravice, ali ne tisti, ki zahtevajo tudi od neznačajne ali celo »lopova« samo legitimacijo, pa ga protežirajo in smatrajo za svojega. To so oni, ki odrekajo delovnim slojem vse pravice, ki ščuvajo proti pravičnim zahtevam, da ohranijo oblast in polna korita. Sovražstvo ni na mestu, pravi list; ni ga treba, če ima kdo drugačne nazore. Jako lepo! In kdo najbolj neti sovražstvo proti delovnim slojem in njih opravičenim

zahtevam? Ali ne tisti, ki danes molijo »greve«, da bo jutri zopet in zopet grešil. Sejal bo kakor doslej sovražstvo, varal javnost z demagogijo o prijateljstvu do delavstva. Ko bo pa Hitler ali Dollfuss zavil telo svoj meč, bo pa od veselja zavriskal in poskočil. Zato ne verujemo, da je »greve« iskrena, čeprav je popolnoma utemeljena in bi iskrena res bila tudi potrebna.

Stavka kamnosekov v Beogradu. Od 24. t. m. stavka v Beogradu 49 kamnosekov firme »Jošanice« d. d. oz. Bilnić. V podjetju so vladale neznačne razmere. Delavci so moralni sami imeti svoje orodje. Zaslužili pa so eni, ki so bili delovodju bolj pri srcu in so dobivali mehek kamen Din 30 do Din 35 na dan, drugi pa komaj po Din 20. Nekajkrat se je dogodilo, da so delavci morali čakati po več ur na delo in sicer na svoje stroške itd. 9. februarja je firma odpovedala službo vsem delavcem in to proti določbam kolektivne pogodbe, brez utemeljitve. Posredovanje inspekcije dela ni uspelo. Ko je podjetje 23. februarja odpustilo 14 delavcev, je 24. februarja izstopilo tudi vseh v podjetju zaposlenih 35 delavcev. — Stavka je torej popolna, da bi pa delavstvo oplašilo, širi podjetje vesti, da mu je štrajk po godu, češ, da itak nima dela. Stavkajoči so odločeni zmagati.

Ljubljana ima novega župana. Za ljubljanskega župana je bil imenovan bivši senator in odvetnik v Ljubljani, dr. Vladimir Ravnihar. Dr. Ravnihar je znana osebnost v političnem vrvenju. Od novega župana pričakujemo zlasti dvoje: prvič, da

za prijatelja traženom. Jugoslaveni! Mi vas pozivamo da dne 5. maja svi odkučno in složno izadje na biraliste i dадете svoj glas za listu čiji je nosilac Bogoliub Jevtić, predsednik kraljevske vlade.

Beograd, 25. II. 1935.

Bogoliub Jevtić, predsednik ministarskega savjeta i ministar vanjskih poslova i ostali ministri.

Ijali to reč. Res. Ste mislili, da bom kupil mačko v žakljtu?

»Tega ti ne bo treba. Boš imel dovolj prilike, da si jo ogledaš od vseh strani.«

»Nič ne maraj, France, saj bomo imeli korajžnega godeca. Če ti bo trdo šlo, pa njega pokliči na pomoč.«

»Ha, ha, ha!«

France je zardel kakor devica.

»Kakšne pa spet klatite!«

Preko noći je pritisnil mraz in tanke ledene šipe so cingljale pod nogami, ko so se svatje zbirali iz okolice, stopajoč po zmrzlem blatu razvoženih kolovoznic proti Zavškovi domaćici.

Janez in France sta vstala zgodaj. Francetu je še od prejšnjega dne malo šumelo po glavi od zavžitega vina, a mrzel jutranji zrak ga je kmalu ozdravil. Sveže obrita in umita, v novih belih srajcach, praznično oblačena, z novimi žametastimi kastorci na gladko počesanih glavah, sta bila zala fanta, saj tako so jima zatrje-

vale domače, še bolj pa sosedove ženske, ki so prihitele, da vidijo ženina od blizu v njegovem veličju.

Francetu je bilo danes za čuda lahko pri srcu in ko je stopil iz hiše, je ves razigran zavriskal. Saj on je samo neodgovoren akter v veseljigri. Kako se bo Janez zapletel in izmotaval, to se njega ne tiče. Pred seboj ima vesel dan, ki so tako redki v življenu in to je vse. Urška? Pa naj bo Urška.

Tudi močan čaj, ki ga je ravnočkar popil, je prispeval k njegovemu razigranosti. Zato še enkrat:

»Juhu-u!«

Na nasprotnem bregu je v odgovor nekdo zavriskal.

»Alo, Janez! Nas že čakajo!«

»Tako, takoj!« se je Janez odzval in stopil na prag. »Da bi le že starešina bil tu!«

»Evo me!« se je oglasil moški glas izza oglja in sosed Ivšek je stopil na dvorišče s svojo ženo, ki si je bila krila visoko izpodrečala, da bi si jih ne umazala. Okrog pasu si je

T. G. dr. Masaryka 85. rojstni dan

Dne 7. marca t. l. slavi predsednik čehoslovaške republike svoj 85. rojstni dan. Čehoslovaški narodni svet apelira na javnost, da naj se ta dan spomni nezaposlenih in drugih dobrodelnih in kulturnih naprav. — Slavnosti bodo velike obseg.

Dr. Masaryk je propovednik demokracije in svobode. Zato ga čehoslovaški narod po pravici spoštuje ter se ravna po njegovi miroljubni, svobodomislini in socialni politiki.

Zal, da se pa drugod premalo navaja in posnema njegova družabno tvorna filozofija, ki uči, da pripada bodočnost končno le pravi in popolni demokraciji.

All si že poravnai narotino? Ako še ne, storil takoj svojo dolžnosti

bo skušal razdeliti pravično ljubljanske davščine in posvečal pozornost socialnim razmeram, drugič, da bo ščitil občinske nameščence, ki jim grozi nova redukcija plač.

Bojevniki bodo kandidirali v narodno skupščino. Po dosedanjih vrestih bodo Bojevniki dobili nekaj kandidatur na Jevtićevi listi, kar se jim je po intervencijah posrečilo.

Pripadniki bivše Slovenske ljudske stranke se očividno ne nameravajo udeležiti volitev v narodno skupščino kot ideološka skupina. Kandidirali bodo baje na drugih listah pod drugimi imeni.

Ogromnost tekstilne industrije v Jugoslaviji. Takoj po vojni je bilo na našem teritoriju komaj štiri predilnice in devet tkalnic s 60.000 vreteni. Pred dvema letoma pa smo imeli že enajst predilnic in 68 tkalnic s 136 tisoč vreteni. V tem času se ni nobena industrija tako razvila.

Angleški nasvet Avstriji. Mednarodna politika položaja v Avstriji ne presoja prav ugodno. Dasi so fašistične organizacije (nacionalno-socialistične) navidez razpustile svoje organizacije, obstojojo dalje pod novim vodstvom. Anglija je dala Avstriji materinski svet, da je nje rešitev samo v obnovitvi demokracije.

Angleški zunanji minister pojde na potovanje? Angleški zunanji minister Simon obišče Berlin, da skuša Nemčijo pridobiti za dogovore, ki so se sklenili v Rimu in Londonu. Sovjetska vlada pa je Simona povabilo sama, da obišče Moskvo. Konservativni Angleži se Moskve boje, zaradi tega se vlada na prvi seji ni odločila, ali bi se povabilu odzvala ali ne. Verjetno pa je, da bo tudi kapitalistična Anglija uvidela, da more imeti samo dobiček od ruskega gospodarstva in ruske politične tolerance.



UMETNE OČI

izviršno popolnoma naravne za naše paciente

F. Ad. Müller & Sohne, Wiesbaden
V Mariboru, Hotel, Pri Zamoru,
Gospodarska ulica, dne 7. marca 1935

po starem običaju pripela srebrn pas, od katerega ji je po boku bingljal obesek s svileno pentljo. Pod vratom se ji je lesketala velika zlata zaponka, ki jo je podedovala po materi, ta pa po babici. Poslednji ostanek nekdanjega kmečkega blagostanja.

Mati je vabila in hišo:
»Skodelico čaja, prosim.«

»Se moramo požuriti. Nas bodo čakali.«

Slednji so se odpravili. Za njimi so še klicali:

»Nisi kaj pozabil, Janez? Imaš robce? Si vzel denar, cigare?«

»Vse v redu. Ne pozabite biti pravočasno na fari in glejte, da bo v gostilni vse pripravljeno.«

Pri kapelici na križpotu sta jih pričakovala svat Sevšek z ženo in godec s harmoniko.

Ko so se bližali Zavškovim, je godec raztegnil mehove, da je odmevalo od bližnjega gozda. V tem trenutku se je v daljavi pokazal žareči rob vzhajajočega solnca.

(Dalje prihodnjic.)

Tone Maček: 144

Slučaj Kumberger

»Nocoj boš spal pri nas,« je dejal Janez. »Ne kaže ti hoditi domov, jutri pa zopet na vse zgodaj preko blatinih g

Ljubljana

Mestna »Pomožna akcija«

Mestni svet bi rad imel »Pomožna akcijo« za podpiranje brezposelnih. In to za 4 mesece, menda od februarja do konca maja. Delavci bi naj plačevali na mesec po 1 Din.

Že na tozadnevi anketi se je zastopnik Strokovne komisije izrekel zoper tako davščino in tak način pobiranja prispevkov od delavstva. Ne zato, ker smo morda v načelu proti akcijam za brezposelne. Ne, mi smo za čim izdatnejšo podporo brezposelnim, za to, da vsi prispevajo za take akcije, da tisti, ki imajo iz krize profite, dajo več, kakor tisti, ki jih tare kriza in jim ta kriza zmanjšuje že itak mizerne mezde in plače. Strokovne organizacije krščanskih socialcev in pa Narodna strokovna zveza pa sta se izrekli za tako obremenitev delavstva. In na podlagi tega je Strokovna komisija dobila pisma od socialnopolitičnega odbora mestnega sveta, da se bo ta »Pomožna akcija« vseeno uvedla, čeprav je bila Strokovna komisija proti.

Delavstvo ni proti akciji za brezposelne, to smo že večkrat naglasili, ker se kaj rado zgodi, da gotovi ljudje hinavsko žmijojo z očmi, čes, delavstvo je brez socialnega čuta. Delavstvo, posebno ono, ki je

strokovno organizirano v Strokovni komisiji in URSSJ, že itak samo žrtvuje največ na oltar današnje krize in za brezposelne svoje člane. Naj tako naredijo tudi druge ustanove in organizacije, posebno pa premožni sloji in v prvi vrsti tisti, ki so od današnje krize imeli in imajo profit, pa bo pomožna akcija sijajno uspevala. V Ljubljani je veliko premožnih ljudi, ki imajo od občine gootope koristi pri dobavah, javnih delih itd. A kako je ta del ljubljanskega prebivalstva podprt pomožno akcijo? S posebnim pismom župana so bili pozvani, da prispevajo za pomožno akcijo. Velika večina se jih sploh ni odzvala, ostali pa so zbrali naravnost sramotno vsoto.

Zato odklanjanja delavstvo vsako na ta način vodenno pomožno akcijo!

Pređupustni družabni večer »Zarje« in železničarjev, ki bo v nedeljo, 3. marca 1935 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, bo v resnici prijetno zabaven večer. Ples, kupleti, mala opereta »Ciganska kri«; nastop Kitajca s kitajskimi pesmimi in kitajsko godbo, burka enodejanka »Sovražnik žensk« in še druge veselosti. Tudi za želodec bo dobro poskrbljeno. Zato ne ostanite doma in pridite! Vstopnina je samo 6 Din, toliko, da se krijejo takse in stroški.

Maribor

Krajevni Medstrokovni odbor v Mariboru vabi vse obratne zaupnike, organizacijske in kulturne funkcionarje na **družabni večer**, ki se bo vršil jutri, v soboto, dne 2. marca t. l. ob 20. uri v gornjih prostorih hotela »Orel«. Vstopnine ni! Pridite polnoštevilno!

Nad 84 milijonov dinarjev znaša skupno premoženje mestnih podjetij mariborske občine.

Proračun okrajnega cestnega odbora predvideva 5,198.000.— Din izdatkov in 3,148.000 Din dohodkov. Primanjkljaj okrog 2,050.000 Din nameravajo pokriti s posebno doklado.

Dvajset avtoizvoščkov, 29 prevoznikov in 14 fijakerjev imamo v Mariboru. Avtomobili torej tudi v Mariboru prevladujejo in vedno bolj izpodriva fijakerje.

Justificirana Lakner in Pančur, še vedno služita katoliškemu »Slovencu« in »Mariborskemu Večerniku« ter »Jutru« za reklamo. Sedaj se ti listi prepričajo med seboj, ali sta se justificiranca spovedala pred svojo smrtno ali ne. »Večernik«, ki je prvotno poročal, da sta šla na oni svet nespokorjena, je končno kapituliral in priobčil vest, da je doziral, da sta se vendar spokorila. Upamo, da bo sedaj konec te žalostne polemike v našem dnevnem tisku, ki se poslužuje, kakor smo že v zadnjih številkah poročali, celo vešal za reklamo. Morala pa takšna!

Viničarsko zborovanje. V nedeljo, dne 3. marca t. l. imajo naši viničarji občni zbor svoje strokovne organizacije, ki ji predseduje s. Ulbl. Zborovanje se vrši ob 10. uri v gostilni Vele v Košakih (prej Deisinger)

ter bo po zborovanju predaval s. dr. Reisman o viničarski zakonodaji.

Gripa, ki močno razsaja po raznih drugih krajinah v Dravski banovini, se je pojavi tudi v Mariboru. Oboloelo je mnogo družin, razsaja pa tudi po raznih obratih in ogroža zdravje uslužencev.

Umrla je v starosti 51 let ga. Ljudmila Jeglič, trafikantinja na Kralja Petra trgu. Preostalim naše sožalje.

Ker se je drugič poročil, je bil te dni pred tukajšnjim sodiščem obsojen nek starek radi bigamije na dva meseca strogega zapora. Zagovarjal se je, da ni vedel, da mu še živi prva žena, ki jo je svoječasno zapustil.

Mariborsko gledališče. Sobota, 2. marca ob 20. uri: »Profesor Žič«, red A. — Nedelja, dne 3. marca ob 15. uri: »Zgubljeni valček«, znižane cene. — Ob 20. uri: »Veseli kmetički«.

Družabni večer Zvezze brivskih pomočnikov in pomočnic v Mariboru se bo vršil v torek, dne 5. marca ob 20. uri v Gambrovini dvorani. Na sporednu so šaljivi nastopi, hipnoza itd. K obilni udeležbi vabi brivski pomočniki in pomočnice.

Lesni delavci v Mariboru priredijo v soboto, dne 2. marca 1935 v gostilni Podgoršek v Novi vasi **družabni večer**. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost. Igra priljubljena godba. K obilni udeležbi vabi **vodstvo**.

Boks v soboto v Mariboru. Pridite vsi v soboto zvečer ob 20. uri v pritlično kazinsko dvorano na boksarsko tekmo med Ljubljano in Mariborom. Priredi jo »Svoboda«.

pati kot s sotrinom, ampak ga nadirajo in se znašajo nad njim prav po nepotrebem. Zlasti ne gre, da se delavce, ki delajo na opasnih mestih, kjer visi življenje stalno na nitki pri delu priganja, zahteva od njih nemogočo čezmerno storitev. Vsak, ki delavec priganja, naj bi raje pomislil, da je tudi sam samo uslužbenec in da še ni vseh dni konec. Časi grajske skale so za nami, delavec ni tlačan! Gospod, ki mu gredo te besede mar, naj se kmalu zave, da po tej poti ne bo šlo naprej!

Hrastnik

Spošna del. strok. zveza Jugoslavije, podružnica Hrastnik, sklicuje za nedeljo, dne 3. marca 1935 v društvenem lokalnu svoj redni občni zbor. — Opozarjam vse člane in članice, da se občnega zobra gotovo udeleže.

Odbor.

Komerz bo priredila »Svoboda II.« v

gostilni pri Domitrovici dne 3. t. m. s pri-

četkom ob 5. uri popoldne. Spored: godba,

petje, deklamacije, komični prizori in nato

prosta zabava. — Prireditev bo nudila vsem

obilno prijetnega razvedrila.

Pobrežje pri Mariboru

Predavanje. Pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice delavske kulturne zveze »Svoboda« je priredil dne 23. februarja pod okriljem delavskoga kolesarskega društva predavanje pri Krenu na Pobrežju. Predaval je s. profesor Teply o »Kultura in delavstvo« ter je s svojim globokim in temperamentnim podajanjem snov navdušil vse poslušalce. Razšli smo se z željo, da se še večkrat vidimo ter s trdnim sklepom, da bomo naše kulturno delo na Pobrežju nadaljevali. Na vas pobrežki delavci in delavke pa je, da to delo s polnem razumevanjem podprete ter stopite čimprej v vrste Svobodašev. Torej na plan! Družnost!

Studenci pri Mariboru

I. Delavsko kolesarsko društvo za dravsko banovino, podružnica Studenci, vabi na pustno zabavo, katera se bo vršila v soboto, dne 2. marca 1935 v gostilni Mraz v Studencih na Obrežju. Igra pohorska godba. Vstop prost. Odbor.

Delavsko pevsko društvo »Enakost« predi v soboto, 2. marca pri g. Špureju v Studencih veliko pustno veselico. Spored bo pester Konkurenca in obdarovanje mask.

Zabukovca

Delovne razmere pri našem rudniku so same po sebi silno težke. Poslabšujejo jih pa še ljudje, ki ne znajo z delavcem posto-

»DELAWSKA POLITIKA«

Trbovlje

Zaupniški tečaj. S 6. marcem bo pričel tudi v Trbovljah zaupniški tečaj, kakor se je z uspehom vršil po drugih delavskih centrih in ki bo trajal 15 dni. Predavanja bodo vsak dan po dogovoru predvidena od 5. do 7. ure popoldne v dvorani Delavskega doma v Trbovljah. Tečaj obsegata tudi praktične vaje za pisanje prošenj, vlog itd. na ustanove in urade. Vsak tečajnik bo prejel v to svrhu večji zvezek in svinčni brezplačno. Delavci, funkcionarji, vpišite se v čim večjem številu.

Trbovlski dopisnik »Jutra« in resnica. »Jutro« je v številki 43. z dne 21. februarja na 7. strani v rubriki Trbovlje objavilo pod naslovom »Buren delavski shoda« članek, ki je neresničen. Zato sem dne 21. februarja poslal »Jutru« popravek s prošnjo da ga objavlji: 1. Ni res, da se je vršil shod II. skupine Rudarske zadruge, pač pa je res, da je sklical shod Zveze rudarjev Jugoslavije, podružnica Trbovlje; 2. ni res, da bi kdo med poročilom Pliberškega burno ugovanjal, pač pa je res, da se navzoči njegovo poročilo glasno odobravali; 3. ni res, da je Pliberšek

poročal o nabavi novega sanitetnega avtomobila, pač pa je res, da je o tem poročalo lokalni načelnik II. skupine Murn Filip. 4. ni res, da je Pliberšek predlagal na shodu, da se mora nabaviti sanitetni avto z denarnimi odtegljaji delavstva na stroške delavstva, pač pa je res, da je Murn Filip prečital okrožnico prostovoljnega gasilskega društva rudnik Trbovlje in sanitetnega odseka tega društva, s pripombo da se naj to obravnava po obratih in ktori želi prispetati, se naj zglasli v obratni pisarni. Ker ni »Jutro« niti resnici na ljubo prineslo gornjega popravka, smatram, da sta dopisnik in list skregana z resnico. Kar tako naprej v tem pravcu — Trbovlje, dne 27. februarja 1935. — Franc Pliberšek, načelnik II. skupine Rudarske zadruge, Trbovlje.

DJO priredi v soboto, dne 2. marca t. l. ob 8. uri zvečer v Delavskem domu, predpostno zabavo, pod gesmom »Oh Antoničko vseh zaljubljenih patron«. Za tekmovanje Antoničkovih srčkov so razpisane 3 krasne nagrade. Najlepša in najoriginalnejša maska bo nagrajena! Vabljeni!

Kranj

Knjižnica »Svobode« je v letu 1934 izposodila 600 knjig. Redno obiskujeli članov ima 31. V letu 1933 je izposodila 370 knjig. Kakor vidimo, znamenuje knjižnica v preteklem letu lep napredek. Tekom leta si je nabavila precejšnje število novih knjig in to je največ pripomoglo, da se je število izposojenih knjig tako pomnožilo. Zdaj ima knjižnica skupaj 350 knjig, v vrednosti okroglo Din 800.—. Želeti bi bilo, da citatelji segajo bolj po znanstveni literaturi, katere imajo knjižnica že precej na izbiro. Knjižnico »Svoboda« delavstvu toplo priporočamo. Saj le delavška knjižnica more nuditi njeni potrebitno izobrazbo. Posluje vsako nedeljo ob 9. do 11. ure.

»Svoboda« bo priredila v nedeljo, dne 3. marca v društvenih prostorih zabavno predstev. Delavci in delavke, vabljeni. Začetek ob 16. uri.

Proglas na delavstvo za samostojno udeležbo pri volitvah v Narodno skupščino je izvral med delavstvom veliko zadovoljstvo. S proglašom se strinja tudi delavstvo, ki je organizirano pri krščanskih socialcih, katero se pa bodo izkazali ob prilikih volitev, bomo pa videli. Vsekakor je pa verjetno, da bodo dobili od strani klerikalne gospode zapoved, da naj ne glasuje za delavsko listo. Klerikalni elementi in »naciji« skušajo naš nastop omalovaževati, kajti gospodje žele, da bi delavstvo ne prišlo do besedam, kjer se odloča o vseh aktualnih socialnih in gospodarskih zadavah. Toda vaše posmehovanje, gospoda, nas ne bo odvrnilo od našega sklepa. Opozarjam delavstvo, da naj ne naseda vestem raznih intrigantov, kakor tudi poročilom meščanskih listov, ampak se ozira le na poročila »Delavske Politike«. Potreba za razširitev »Delavske Politike« je zdaj najbolj očvidna, zato pozivamo vse naročnike in čitatelje, da jo ne umorno širijo med delavstvom, malimi obrtniki in malimi kmetji. Kakor moramo biti vestni pri delu, tako je naša dolžnost, da smo tudi pri agitaciji, za našo delavsko stvar!

Lesce

Občni zbor »Svobode« Lesce se bo vršil v nedeljo, dne 10. t. m. ob 10. uri dop. v društvenem lokalnu pri Katrineku. Ker je dnevni red važen, je dolžnost vsakega člana, da se občnega zobra udeleži. Poravnajte se pravočasno članarin!

Dramatični odsek »Svobode« v Lescah bo vprizoril v nedeljo, dne 10. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani osnovne šole v Lescah igro »Bele vrtnice«. Igra je slika iz življenja v štirih dejanjih. Spisal I. Vilhar, poslovenil in preuredil Ksaver Kobler.

Vintgar pri Bledu

Z ozirom na naš članek »Vi vsi, ki hočete tod mimo, pogleite in pomislite«, smo dobili pojasnilo, iz katerega sledi, da se plaze v tovarni leseni zaboje v Vintgari zadnji čas niso znižale in da se tudi sicer ni dogodilo v tem podjetju ničesar, kar bi dajalo povod za iznesene pritožbe delavstva. Plaze v podjetju pa so enake placam v ostali lesni industriji. — Ker nočemo delati nikomur krivice, objavljamo tudi ta pojasmila, da se čuje tudi druga plat zvona. — (Naše dopisnike pa prosimo, da nam poročajo vselej resnico in dejstva, ki jih potem ni treba popravljati. Op. ur.)

Ptujski

Predavanje o tuberkulozi se je vršilo preteklosti teden tudi v Mladidi. Predaval je dr. Potrč. Orisal je postanek, razvoj in vzrok te proletarske bolezni, ki jo imenujemo socialno zlo. Navedel je potek lanskega protituberkuloznega kongresa, ki je sicer s krasnimi zaključki vendarle ostal na pol pota, ker ni povedal, kje vzeti nad 3 milijarde dinarjev, ki bi po izjavlji predsednika kongresa bile potrebne za nabavo dispanzerjev itd. za uspešno pobiranje te bolezni — za katero še tudi ni molitve, da bi je nas »Bog rešil...«. Kako bi se je lahko rešili, delavstvo dobro ve in razume.

Priprave za volitve. Tudi pri nas se že vrše priprave za volitve v Narodno skupščino. V nedeljo so imeli, kakor slišimo, konferenci »nacionalni«, »narodni«, »klerikalni« in še menda kdo, ki se potege, da bo častno zastopal interes naroda... Tudi naši se gibljejo in sklicujejo za nedeljo širšo konferenco delavskih zaupnikov, na kateri bodo potem lahko povedali delavcem in kmetom ptujskega sreza, torej vsem malim ljudem, da je zdaj najna potreba združitve vseh izkorisčanih za dosegno najelmentarnejših pravic.

Jesenice

Kdor trka se mu odpre ...

Šoštanj

Bojevniki, v boj! Pred kratkim je bil sestanek bojevnikov tudi pri nas v Šoštanju, kateri pa je klavrnko končal. Nastopila sta kar dva preprečevalca. Tudi nekaj delavcev se nas je tega sestanka udeležilo, pa ne morda, da se hočemo kosat z njimi, ampak da čujemo, kaj prinašajo. Povedali pa so prav malo. Morda jih mi nismo razumeli? Morda so jim bila neprijetna vprašanja, ki smo jih stavili? Morda so mislili, da ne pride glas resnice do nas, ker smo obdani od visokih hribov in da še ne prodrla k nam zavest in da ne vemo, kaj da delamo? — Dragi priatelji, bojevniki, če bi radi imeli boj s kapitalizmom, kakor oznanjate in da hočete rešiti ovco pred volkom, potem Vas prosimo, pomagajte nam, mi delavci že imamo dolga desetletja bojeviške organizacije, pridite, mi vas prijazno sprejememo, pa gremo lahko skupno v boj za ves trpeči narod, da ga rešimo izpod jarma kapitalizma. — Naše svobodne strokovne organizacije so stare bojeviške organizacije. Vse drugo si pa kar izbjite iz glavic! In kadar zopet pride, ali mislite priti, pošljite boljše govorike. Govornika sta vprašala predsednika sestanka, zakaj ni povedal, da so v Šoštanju marksisti, ker bi potem boljše govorila. Najboljše je, če si prihranite govorike. S svojim balzamom se kar sami mazite, za naša ušesa ta balzam ni. Kmetje, obrtniki in delavci, naša edina rešitev je, da gremo složni pri bodočih volitvah v boj, s tem bomo pomagali sebi in koristili drugim, ker smo mi pravi, ne namišljeni bojevniki! — **Borec za pravice izkorisčenih.**

Zalostna usoda iznemoglega delavca. — Delavec B. A. je nad 37 let delal v tovarni Woschnag. Zadnje leto pa je bolehal, huda naduha ga je pritisnila k tlom, da komaj leže. Klub temu, da je iznemogel, bi moral po našem mnenju dobivati hranarino pri OZUD vsaj skozi 52 tednov. Zadnje čase pa mu je urad hranarino ustavljal. 14 dni je že ne dobiva več. Zakaj? Ali je morda res kakšna denunciacija vmes? Očitne krivice je treba popraviti, človeka ne smemo izpostaviti pomanjkanju in to vrhu vsega še v bolezni. Kaj naj napravi tak revez s svojo ženo, ako mu je edina podpora, ki jo je dosegel dobil, prestane?

10. občni zbor godbenega društva »Zarje« bo v nedeljo, dne 10. marca ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadružnega doma. Vsi na občni zbor in zlasti tisti izmed podprtih članov, ki imajo kaj povedati, naj ne pozabijo priti!

Leše pri Prevaljah

Delo v leškem rudniku počiva. Pred kratkim sta obiskala leške rudarje ss. Uratnik in Pliberšek, da bi uredila vse potrebe, radi izplačila mezdni zaostankov, ki gredo v stotisoče. Ravnateljstvo je pri tej priliki obljubilo, da bo izplačalo vse, čim pride denar iz centrale, aka pa denarja ne bo in če bi prišlo do kaj hujšega, bodo pa menda delavski zaslужki vendar zavarovani. Podjetje je pravzaprav delalo leto dni, če ne več na riziko trgovcev, zlasti pa Konzumnega društva za Mežiško dolino, katero je dajalo delavstvu potrebščine proti bonom, ki mu danes leže v blagajni. Kreditiranje se je vleklo skoro bi rekli v nedogled, ker se je vedno upalo, da bodo kopači prišli do premoga. Ker pa premoga ni bilo, centrala pa tudi ni poslala niti ficka in so konzum ter trgovci ustavili kredit, je podjetje ustavilo obrat. Delavci so po kreditni zapori še hodili par dni na delo, saj so imeli še nekaj krompirja in fižola, 26. februarja pa je nastopal konec. Leški rudnik, ki je vrgel lastnikom ogromne profite, je vsaj zasnovali izčrpan, premoga je gotovo še dovolj, ali podjetje, ki je polagalo premalo pažnje na izkorisčanje prostosledskih pravic, ko je bil še čas za to, je priliko zamudilo. — Trpe pa danes delavci in njihove družine. Strašna je beda, ki nas mori in tlači, kdaj bo konec naše Golote. Kapitalizem, mi te obtožujemo!

Prevalje

Smrt zvestega zadružnika-sodruga. Dne 22. februarja t. l. smo spremili k večnemu počitku člena Konzumnega društva za Mežiško dolino, zadružnika-sodruga Ivana Jelen, vpočojenca v Prevaljah. Zadr. Ivan Jelen je bil zaveden in kremenit zadružnik. V zadružarskem in delavskem pokretu se je udejstvoval že izza svojih mladih let. Se v začetku meseca februarja je bil čil in zdrav in je nakupoval živilske potrebščine pri svoji zadružni, potem pa je nenadoma shiral. Prišel je na Prevalje pred 5 leti in je tu preživel svoj zasluzeni pokoj. Poprej pa je bil uslužben kot lovski čuvaj pri Mežiškem rudniku v Mežici, kjer je bil daleč naokrog poznan kot človek zelo dobrega in prijaznega značaja. Niegova poslednja želja

Uredniški kotiček

Radi preobilice gradiva so morali v tej številki izostati nekateri dopisi, ki jih bomo priobčili prihodnjem. Ponovno prosimo vse cenj. dopisnike, da sestavljam dopise kratko, ker je obseg lista mnogo premajhen, da bi zamogli objavljati dolgovezne dopise, ki vsebinsko niso važni. Zahvaljujoč se vsem požrtvovalnim dopisnikom za sodelovanje, prosimo istočasno, da naš apel uvažujejo, ker le tako bomo lahko ustregli željam načrnikov v posameznih krajih.

je bila, da mora iti njegov mrtvaški spredvod, kakor tukaj v splošnem nazivajo, mimo **rdečega konzuma**, to je Zadružnega doma, čeprav je ta pot še enkrat daljša od one, ki pelje naravnost od njegovega stanovanja do pokopaliska. Iz tega posnetnamo, kako je ljubil svojo zadružno, na katero je mislil še v poslednjih urah. Na njegovi zadnji poti je spremil mnogo zadružnikov in drugega prebivalstva. Spremili so ga tudi lovci, gasilska četa prevalska, ter rudniška gasilska četa iz Mežice, katere dolgoletni član je bil, na čelu s svojo godbo in društveno zastavo. Med potjo in ob odprttem grobu je svirala godba turobne žalostinice v zadnji pozdrav. — Počivaj v miru, dragi zadružnik-sodrug, v srcu pa nam ostaneš v trajnem in častnem spominu!

Črna

Člansko zborovanje Konzumnega društva za mežiško dolino, prodajalne Črna I. in II., se bo vršilo v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gornji zadnji dvorani pri Knezu v Črni z važnim dnevnim redom. Na to člansko zborovanje so vladno vabljeni poleg članov-zadružnikov tudi vsi odborniki sorodnih organizacij ter drugi soščenjenci. Vhod v dvorano je pri kegljišču.

Veliko pustno veselico bo priredilo delavsko kulturno društvo »Svoboda« na pustno nedeljo, dne 3. marca t. l. v vseh prostorih gostilne Knez v Črni. Prijetek ob 3. uri dopoldne. Za godbo nastopajo priljubljeni društveni tamburaši z deloma novimi komadmi. Vsi somišljeniki in priatelji vesele zavave, na svidente!

Slov. Bistrica

Naprej ali nazaj? Po neuspehu nedeljnega protesta delavstva pri predsedniku občine sodeč, izgleda kot da gremo nazaj v stari vek! Zakaj? Človeku se čudno zdi, kako je mogoče, da se mora še dandanes boriti in protestirati proti kuluku. Vemo, da v smislu pravilnika z dne 20. dec. 1930 in uredbe kr. banske uprave z dne 11. jan. 1932 občinske uprave še imajo pravico pobirati odkupnino za ljudsko delo. Vemo pa tudi, da so naprednejše občine kuluk že ukinile, ker so se zavedale, da živimo v modernih časih. Zakaj le imamo v Slov. Bistrici še vedno kuluk? Kaj tukaj niso naprednjaki doma? V času volilnih agitacij imajo vse polno lepih in sladkih naprednih obljub zlasti za delavca. Obljube in dejanja pa so kot noč in dan. Naše majhne plače, ki niti ne zadostujejo za pravo človeško življenje, so občutno obdavčene z kulukom. In vendar ne rabimo cest drugače, kot da po njih hodimo na delo in od dela. Sodruži! Hvalevreden je vaš skupen protest na občini in vendar morebiti vedeti, da bi tega ne bilo treba, ako bi ob pravem času, t. j. ob volitvah tako složno nastopili. Tedaj je bil čas in dana možnost, da sami odločimo o svoji usodi. Zato, združite svoje moći v trdnji organizaciji in sledite klicu organizacije. Zopet prihaja čas, ko bomo lahko nastopili in z našim glasom protestirali tudi proti kuluku. Storimo to tako, kot smo storili v nedeljo.

Podružnica I. delavskega kolesarskega društva je imela preteklo nedeljo, dne 24. februarja ob 14. uri v gostilni Verhovnik svoj redni občni zbor ob zadovoljivi udeležbi. Ugotovilo se je, da je društvo gmotno in po številu članstva napredovalo, kar naj bode v pohvalu staremu odboru. Treba pa biti razviti pravi proletarski čut med nami, da bo sleherni vedel, da je proletarec in kot tak — sodrug. Tozadovno bomo morali razmišljati o prireditvi predavanj, ki bodo največ pripravljali k poglobitvi naše delavske zavesti.

Podružnica »Svobode« je priredila v nedeljo, dne 24. februarja ob 16. uri v gostilni Verhovnik predavanje o zgodbini kmetov. Predaval je sodr. Teplý, ki je lepo in razumljivo opisal velike boje kmetov za staro pravdo. Želeti bi bilo, da bi se teh predavanj udeleževalo zlasti delavstvo v še večjem številu kot doslej.

SPORTNA RUBRIKA

Maribor : Svoboda. V nedeljo, dne 3. marca se bosta srečala v prvenstveni borbi za točke rivala Maribor : Svoboda. — Svoboda, ki je lani kot novinec vstopila v I. razred, ni sportne publike popolnoma razočarala, vendar pričakujemo letos od nekaj več. Predvsem se morajo igralci zavestiti, da se v tabeli nahajajo na nevarnem mestu, da zdrinke zopet v II. razred. Zato bo treba napeti takoj v prvih tekmacah vse moči, da si nabere moštvo točke, ki so v bodo odločilne za placement v tabeli. Pričakujemo in želimo, da pri nedeljski tekmi pokažejo igralci vse, kar zmorcejo, da počažejo vse svoje znanje in vso voljo do zmage, kot so to pokazali lani pri kvalifikacijskih tekmacah. — Tekma bo zelo zanimiva in se pričakuje rekorden poset. Vrši se na igrišču »Svobode« s pričetkom ob 15. (3.) uri. V prvenstveni predtekmi se srečata rezervi obeh klubov.

Redni in ustanovni občni zbor SK »Svobode« v Mariboru se je vršil v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob polnoštevilih udeležbi članstva v klubovih prostorih. Pod pritiskom razmer se je klub osamosvojil, vendar ostane idejno še pri »Svobodi«. Iz izčrpnih poročil funkcionarjev posnetnamo, da ima klub 128 rednih verificiranih članov; od teh odpade na: nogomet 60, rokoborci 50, boksarji 18. Klub ima te-le sekcijs: nogometno, težkoatletsko, lahko-atletsko, zimsko-sportno in ping-pong. Po podeljenem absolutoru staremu odboru je bil po kratki volilni debati izvoljen soglasno novi odbor: predsednik Ošlak Josip; podpredsednik Ferenc Adolf; centralni blagajnik Ošlak Franc; blagajnik Tkalec Ivo; blag. nam. Kemperle Alojz; tajnik Selinšek Milivoj; tajnikov nam. Drčar Vinko; načelnik nog. sekcijs Knez Franjo; načelnik težko- in lahko-atletske sekcijs.

Rotman Janko; načelnik zimsko-sportne sekcije Kramberger Lojze; načelnik ping-pong sekcije Drevenšek Vili; Odborniki: Fras Rudolf, Strukl Mihail, Mujezinovič Avdo, Revisorji: Karner Edo, Dvoršak Ivo, Jedlovec Stan. Namestniki: Majcen Leo, Dvoršak Rado, Kager Fric. — Klub ima lastno lepo sportno igrišče ter se nahaja v I. razredu in je sedaj na članstvu, predvsem na igralcih I. moštva ležeče, da pozicijo v I. razredu obdrži. — Torej »Svoboda«, v spomladni nogometni sezoni skoraj krepa na delo in uspeh ne bo izstal!

Nedeljski rezultati.

Tekme za zimski pokal bana g. dr. Puca v Ljubljani so končale:

Svoboda : Zalog 5 : 3.

Grafika : Hermes 3 : 0.

Zlasti druga tekma pomeni veliko presenečenje, ker je Grafika premagala Hermesa, kateremu se zelo pozna pomanjkanje zimskega treninga. — Prihodnjo nedeljo se tekmovanje nadaljuje na igrišču Hermesa in nastopajo: **Svoboda : Grafika in Hermes Zalog.**

V Celju je Olimp otvoril spomladansko sezono ter v premočni igri premagal SK Trbovlje s 3 : 0.

V Mariboru sta nastopila Rapid in Maribor ter je bil rezultat 5 : 4 za Maribor. — Spoprijebla sta se v prijateljski trening tekmi tudi Zelezničar in Svoboda, v kateri je bila Svoboda poražena s previsoko izraženim rezultatom 9 : 1.

Prihodnjo nedeljo se začne v Mariboru že prvenstvo v podsavezni ligi.

Začetek prvenstvene sezone. Prvenstvene tekme drugega razreda se začnejo v vseh krajih ljubljanskega podsavezka dne 24. marca.

Delamo

da Vas dobro in
pošteno oblečemo

Naše cene so:

Din

Obleke za delavnik 120-160

Volnene obleke . . 170-390

Fantovske obleke . 110-290

Hlače 75-160

Otroške obleke . . 60-130

Sportske kape . . 10- 18

Nepremočljivi hubertusi

320, 260, 160

TIVAR- OBLEKE

OBVESTILO!

Cenj. občinstvu sporočamo, da smo naše delavnice preselili iz Koroške ceste v lastne prostore

Cankarjeva ulica 6 (poleg veletrgovine Weka)

Trgovina na drobno pa se nahaja še vedno **Gospodarska ulica 13**

Z odličnim spoštovanjem **KARO** industrija čevljev